

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นแบบก่อนทดลอง (Pre-experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลัง (One-group Pretest-posttest Design) (รัตนศิริ ทาโต, 2552; Polit & Beck, 2008) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาต่อความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

O1 ————— X ————— O2

ภาพที่ 2 รูปแบบการวิจัย

O1 หมายถึง ความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากก่อนการทดลอง

O2 หมายถึง ความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากหลังการทดลอง

X หมายถึง โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ มารดาและทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่รับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรีโดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

คุณสมบัติของมารดา

1. สามารถอ่าน เขียน และสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจ
2. ยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

คุณสมบัติของทารก

1. น้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500 กรัม
2. มีอายุตั้งแต่ 72 ชั่วโมงขึ้นไป

3. ไม่มีความพิการแต่กำเนิดและภาวะแทรกซ้อนรุนแรง ได้แก่ ภาวะติดเชื้อแรกเกิดจากมารดา ภาวะเลือดออกในช่องสมอง ระดับ 3-4 และภาวะลมร้าวในช่องเยื่อหุ้มปอดอย่างรุนแรง

จากรายงานสถิติการรับทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่เข้ารับการรักษานในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี ปี พ.ศ. 2554 พบว่า มีจำนวนทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากเข้ารับการรักษานจำนวน 111 คน เสียชีวิต 33 คน และเป็นชาวต่างชาติร้อยละ 10 และการศึกษาครั้งนี้ได้คัดมารดาในกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษา จำนวน 3 คน ดังนี้ 2 คน เสียชีวิตขณะอยู่ในช่วงระหว่างการศึกษานจากภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต และอีก 1 คน เนื่องจากมารดาไม่มีน้่านมสำหรับเลี้ยงทารก และทารกไม่สามารถรับนมผสมทุกชนิดได้ จำเป็นต้องให้นมมารดารายอื่นแทน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการตามข้อเสนอแนะของ Polit and Hungler (1999) ซึ่งแนะนำไว้ว่า เมื่อนักวิจัยมีเหตุผลที่สามารถทำให้เชื่อได้ว่าตัวแปรที่สนใจนั้นมีความเหมือนกันในกลุ่มประชากรที่ศึกษา ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่น้อยอาจเพียงพอในการตอบวัตถุประสงค์ ร่วมกับลักษณะการวิจัยทางพยาบาลเป็นลักษณะที่มีกลุ่มตัวอย่างน้อย หายาก และมีการสูญเสียกลุ่มตัวอย่างได้ง่ายขณะดำเนินการวิจัย ดังนั้นในการศึกษานครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกวัน ส้ารวจจำนวนประชากรที่มีทั้งหมดจากแฟ้มประวัติ เก็บข้อมูลและดำเนินการวิจัยจนกว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน 15 คน เสียชีวิตขณะดำเนินการวิจัย 2 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพิ่ม 2 คน ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 6 เดือน และพบว่า กลุ่มตัวอย่าง 1 คน ไม่สามารถให้นมมารดาเลี้ยงทารกได้จึงตัดออกจากการศึกษานอีก 1 คน ดังนั้น การศึกษานครั้งนี้จึงเหลือกลุ่มตัวอย่าง 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนัก

น้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดของ Gibson (1995) ร่วมกับการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย วารสารและหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีระยะเวลา การทดลอง 23 วัน ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 8 ครั้ง โดยแบ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่โรงพยาบาล จำนวน 5 ครั้ง และติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์ จำนวน 3 ครั้ง

2. คู่มือทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก มีภาพประกอบ เพื่อใช้เป็นสื่อในการให้ความรู้ และใช้เป็นเอกสารให้กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาด้วยตนเอง และทบทวนที่บ้าน มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป การดูแล ปัญหาและอาการผิดปกติที่พบได้บ่อย และเกณฑ์ในการจำหน่ายทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากออกจากโรงพยาบาล

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ได้แก่ ประวัติ การคลอด เพศ อายุในครรภ์ อายุปัจจุบัน น้ำหนักแรกเกิด Apgar Scores และการวินิจฉัยโรค

2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของมารดา ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ดูแลทารก และจำนวนบุตรในครอบครัว

3. แบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้อาหาร จำนวน 3 ข้อ ด้านการทำความสะอาดร่างกาย จำนวน 5 ข้อ ด้านการ จับถ่าย จำนวน 2 ข้อ ด้านการนอนหลับ จำนวน 3 ข้อ ด้านการปกป้องคุ้มครอง จำนวน 2 ข้อ และ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ จำนวน 3 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง มารดามีความสามารถน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย ในการดูแลทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
- 2 หมายถึง มารดามีความสามารถน้อย ในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
- 3 หมายถึง มารดามีความสามารถปานกลาง ในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนัก น้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
- 4 หมายถึง มารดามีความสามารถมาก ในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
- 5 หมายถึง มารดามีความสามารถมากที่สุด ในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนัก น้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

การคิดคะแนน เมื่อได้คะแนนรวมทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนข้อคำถาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนั้น ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน นอกจากนี้ยังแบ่งคะแนนความสามารถออกเป็น 3 ระดับ ทั้งคะแนนโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ระดับน้อย ปานกลาง และมาก มีช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนนระหว่าง	1.00 - 2.33	ความสามารถระดับน้อย
คะแนนระหว่าง	2.34 – 3.67	ความสามารถระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.68 – 5.00	ความสามารถระดับมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

1.1 โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา และคู่มือทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการจัดลำดับเนื้อหา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิสาขามารเวชศาสตร์ด้านทารกแรกเกิดจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านทารกแรกเกิดจำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลสาขาวิชาการพยาบาลเด็กจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลทารกแรกเกิด จำนวน 2 ท่าน หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2 แบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการจัดลำดับเนื้อหา โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิสาขามารเวชศาสตร์ด้านทารกแรกเกิดจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านทารกแรกเกิดจำนวน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลสาขาวิชาการพยาบาลเด็กจำนวน 2 ท่าน และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลทารกแรกเกิด จำนวน 2 ท่าน นำมาคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ได้เท่ากับ .87 หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability Testing)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้กับกลุ่มมารดาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก จำนวน 10 ราย ที่โรงพยาบาลสมุทรปราการ จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .90

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยโครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 05-01-2554 และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยของโรงพยาบาลชลบุรี เลขที่ 24/2554 หลังจากนั้น ผู้วิจัยเข้าพบมารดาของกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย และชี้แจงให้ทราบว่า การตอบรับหรือการปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ไม่มีผลต่อการดูแลรักษาทารก มารดาของกลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งยุติการเข้าร่วมการวิจัยได้โดยไม่ต้องให้เหตุผลหรือคำอธิบายใด ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างและครอบครัว ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยใช้รหัสเลขที่ของแบบสอบถามเป็นรหัสแทนชื่อ-นามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง และนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ข้อมูลจะถูกทำลายหลังจากผลการวิจัยเผยแพร่แล้ว 1 ปี ผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวม และเมื่อมารดาของกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้มารดาของกลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 หลังจากโครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรี โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลที่หอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี

1.2 หลังจากโครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยของโรงพยาบาลชลบุรี ผู้วิจัยเข้าพบกุมารแพทย์หัวหน้าหน่วยทารกแรกเกิด หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าพยาบาลเฉพาะสาขากุมารเวชกรรม หัวหน้าหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด เพื่อชี้แจงรายละเอียด และวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ รับทารกแรกเกิดจนถึงอายุ 1 เดือน และทารกอายุเกิน 1 เดือน ที่น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม มีภาวะวิกฤตทั้งด้านอายุรกรรมและศัลยกรรม หอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี เปิดโอกาสให้บิดามารดา และผู้ที่ต้องดูแลทารกเมื่อกลับบ้านเข้าเยี่ยมทารกได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

ผู้วิจัยสำรวจมารดาและทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดจากแฟ้มประวัติ จัดกิจกรรมตามกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบสภาพการณ์จริง (Discovering Reality) เป็นการรับรู้ ทำความเข้าใจ และยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ในขั้นตอนนี้บุคคลจะมีการตอบสนอง 3 ด้าน คือ การตอบสนองด้านอารมณ์ (Emotional) การตอบสนองทางการคิดรู้ (Cognitive) และการตอบสนองทางพฤติกรรม (Behavioral) หากกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถยอมรับกับสภาพการณ์จริงของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากได้ จะเกิดความคับข้องใจ ดังนั้น ผู้วิจัยส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างยอมรับสภาพการณ์จริงได้ ดังนี้

ครั้งที่ 1 (ที่โรงพยาบาล วันที่ 1) เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัย ประเมินความสามารถของกลุ่มตัวอย่างในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และให้กลุ่มตัวอย่างยอมรับสภาพการณ์จริง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างโดยใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนโยน ท่าทีอบอุ่น เป็นมิตรผู้วิจัยแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง แจ้งให้ทราบว่ามิสิทธิที่จะเข้าร่วมการวิจัย หรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ โดยไม่เกิดผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อได้รับอนุญาตผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย
2. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก (Pre-test) จัดบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก
3. ผู้วิจัยมอบคู่มือทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และแนะนำให้กลุ่มตัวอย่างกลับไปอ่านและทำความเข้าใจ หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ตลอดเวลา
4. ผู้วิจัยให้ความรู้ทั่วไปของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ได้แก่ ลักษณะทั่วไป ปัญหาและอาการผิดปกติที่พบได้บ่อย เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามข้อสงสัย
5. ผู้วิจัยขออนุญาตติดตามทางโทรศัพท์ ขอเบอร์โทรศัพท์ พร้อมทั้งมอบเบอร์โทรศัพท์ของผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reflection) เป็นการ ทบทวนเหตุการณ์สถานการณ์อย่างรอบคอบ เพื่อการตัดสินใจ และจัดการแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม เป็นการฝึกทักษะในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ การแสวงหาทางเลือก ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ ครั้งที่ 2 (ที่โรงพยาบาล วันที่ 2) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสะท้อนความรู้สึกลักษณะมี วิจารณญาณ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนสภาพการณ์ที่เป็นจริงของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก โดยให้กลุ่มตัวอย่าง อธิบายลักษณะของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่ตนเองเห็น และความแตกต่างจากทารกปกติ
 2. กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างได้ระบายความรู้สึกต่อการมีทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และต้องเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
 3. รับฟังอย่างตั้งใจ สังเกตพฤติกรรมและสีหน้า ปลอดภัยโดยการสัมผัส และให้ กำลังใจกลุ่มตัวอย่าง
 4. ผู้วิจัยสะท้อนความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และ ต้องเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด
 5. ผู้วิจัยสังเกตและทบทวนขั้นตอนการเข้าเยี่ยมทารกในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด วิธีการเก็บน้ำนม และการนำน้ำนมมาให้ทารกที่โรงพยาบาล ผู้วิจัยเสริมขั้นตอน วิธีการและการ ปฏิบัติตน เพื่อให้มีน้ำนมเพียงพอต่อการเลี้ยงดูทารก
 6. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามข้อสงสัย และนัดหมายการพบครั้งต่อไป
- ครั้งที่ 3 (โทรศัพท วันที่ 5) เพื่อทบทวนความรู้ทั่วไปของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก การยอมรับสภาพการณ์จริง และการสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมกลุ่มตัวอย่างทางโทรศัพท์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างอธิบายความรู้สึก และซักถามข้อสงสัย ผู้วิจัยให้กำลังใจกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนัดหมาย และชี้แจงกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ (Taking Charge) การที่กลุ่มตัวอย่างจะมีทางเลือกได้หลายวิธีนั้นขึ้นอยู่กับ การแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา ของกลุ่มตัวอย่างในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแพทย์ พยาบาล หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อช่วยในการ ประกอบการตัดสินใจ และเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม เกิดการยอมรับตนเอง ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ ดังนี้

ครั้งที่ 4 (ที่โรงพยาบาล วันที่ 9) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเปลี่ยนผ้า และทำความสะอาด หลังทารกขับถ่ายได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบาย และทบทวนลักษณะของปีศาจ อุจระของทารก และวิธีการดวงปีศาจ ประกอบกับการอ่านคู่มือทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก

2. ผู้วิจัยสอนและสาธิตวิธีการเปลี่ยนผ้า การทำความสะอาดหลังการขับถ่ายที่กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้ขณะที่อยู่ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด และอธิบายวิธีการดูแลความสะอาดร่างกายทารกเมื่อกลับไปบ้าน

3. เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ซักถามข้อสงสัย

4. สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และให้กำลังใจกลุ่มตัวอย่าง

5. เสริมแรงบวกด้วยการชมเชย เมื่อกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครั้งที่ 5 (โทรศัพท์ วันที่ 12) เพื่อทบทวนการดูแลเรื่องการขับถ่ายและการทำความสะอาดหลังขับถ่าย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมกลุ่มตัวอย่างทางโทรศัพท์ ทบทวนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในด้านการขับถ่ายและการทำความสะอาดร่างกาย

2. กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างระบายความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม และการตอบสนองของทารก

3. สนับสนุนแหล่งในการค้นคว้าข้อมูล เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ผู้วิจัยให้กำลังใจกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมาย และชี้แจงกิจกรรมในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 6 (ที่โรงพยาบาล วันที่ 16) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดูแล ปกป้องคุ้มครอง และสามารถจัดให้ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากนอนได้นานขึ้นได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบายลักษณะที่ปกติของการนอนหลับของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับทารก การเบี่ยงเบนความสนใจ และการกระตุ้นพัฒนาการของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากขณะอยู่ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

2. ผู้วิจัยสอนและสาธิตวิธีการลูบสัมผัสที่กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้ขณะที่อยู่ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

3. ผู้วิจัยสอนและสาธิตวิธีการจัดท่านอนให้ทารกหลับสบายที่กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติได้ขณะที่อยู่ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด ภายใต้อาณัติของผู้วิจัยและพยาบาลเจ้าของไข้

4. ผู้วิจัยสอนและสาธิตการเบี่ยงเบนความสนใจทารก อนุญาตให้มารดาอยู่ด้วยขณะดูดนม และปิดเส้นเลือดดำเพื่อให้สารน้ำ ให้มารดาได้มีส่วนร่วมในการจัดทำชีวิตจริงด้วยการโอบกอดทารก

5. ผู้วิจัยสอนและสาธิตการกระตุ้นพัฒนาการ โดยการวางนิ้วให้ทารกกำ พูดยุ้ยด้วยเสียงที่นุ่มนวล

6. แนะนำการสังเกตอาการ ความต้องการของทารก และชี้ให้เห็นถึงการตอบสนองทางร่างกายของทารก

7. สังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ให้กำลังใจ ชมเชยเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก

ครั้งที่ 7 (โทรศัพท์ วันที่ 19) เพื่อทบทวนการดูแลเรื่องการนอนหลับ การจัดสิ่งแวดล้อม การปกป้องคุ้มครอง และการส่งเสริมพัฒนาการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมกลุ่มตัวอย่างทางโทรศัพท์ ทบทวนกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก

2. กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างระบายความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม และการตอบสนองของทารก

3. สนับสนุนแหล่งในการค้นคว้าข้อมูล เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ผู้วิจัยให้กำลังใจกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมาย และชี้แจงกิจกรรมในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ (Holding On) เมื่อบุคคลนำวิธีที่เลือกใช้ไปปฏิบัติแล้วเกิดประสิทธิภาพหรือประสบผลสำเร็จ บุคคลจะรู้สึกมั่นใจ มีพลังอำนาจ มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่อไป ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ครั้งที่ 8 (ที่โรงพยาบาล วันที่ 23) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจ เชื่อมั่นในความสามารถ และมีความสามารถในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และให้กำลังใจ ชมเชยกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสามารถปฏิบัติการดูแลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อการได้มีส่วนร่วมในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย

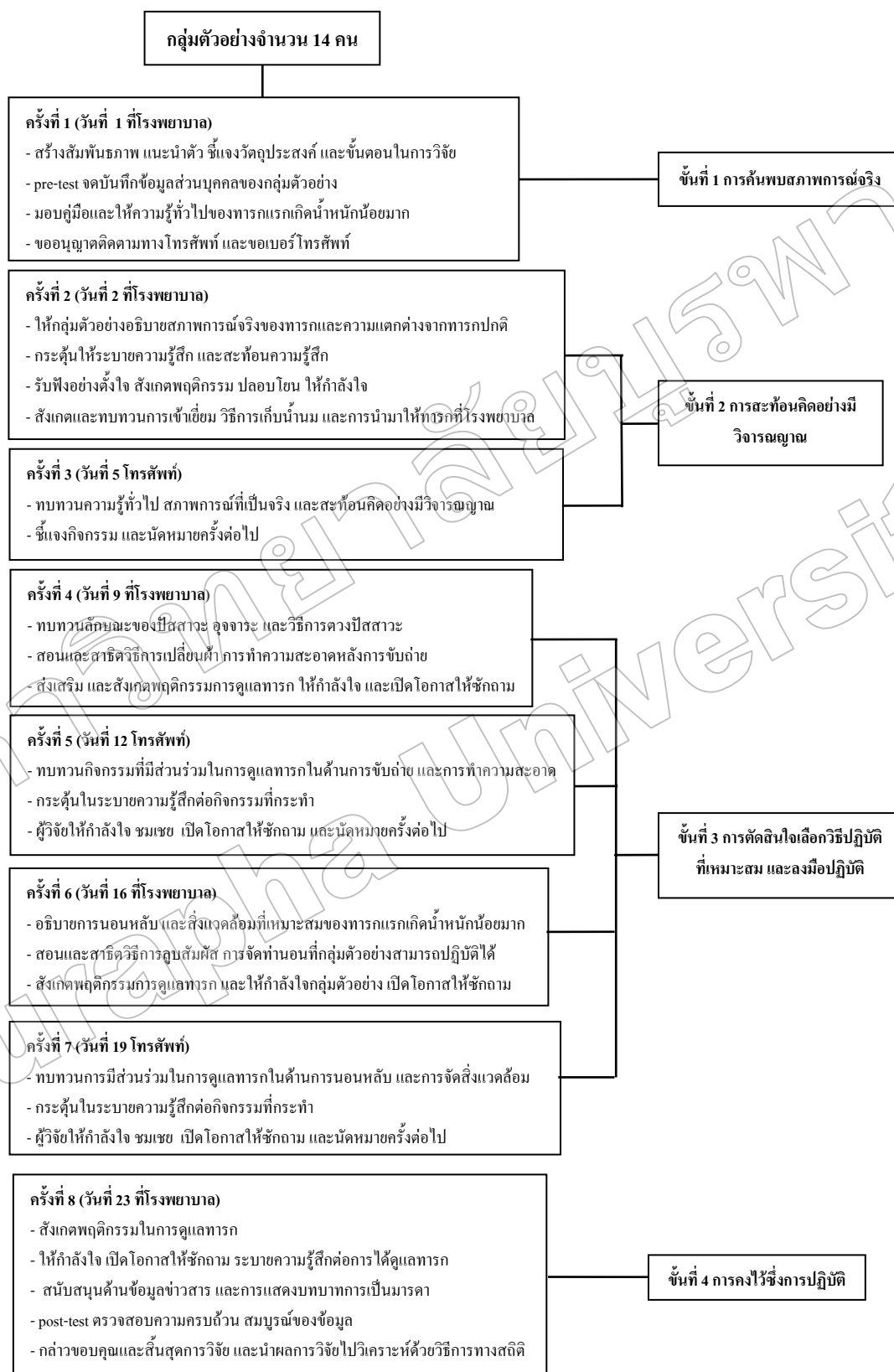
3. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความสามารถในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากชุดเดิม (Post-test)

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

5. กล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ

6. แล้วนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางทางสถิติต่อไป

การศึกษาครั้งนี้มีการปรับเปลี่ยนวันในการปฏิบัติกิจกรรมตามความพร้อมของมารดา กลุ่มตัวอย่างและทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ประมาณ 2-3 วัน สาเหตุที่ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวันทำกิจกรรม ได้แก่ อาการของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากเลวลง เป็นต้น ขั้นตอนการทดลองมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 8 ครั้ง และมีระยะเวลาดำเนินการทดลองรวม 23 วัน เขียนสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
2. คะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิดใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิดก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา โดยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน